

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7To/21/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8616010082
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Sninský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8616010082.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Sninského a sudcov JUDr. Petra Tobiaša a JUDr. Moniky Halkociovej na verejnom zasadnutí konanom dňa 10.05.2018, v trestnej veci proti obžalovanému V. W., pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. c/ Tr. zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Svidník sp. zn. 1T/31/2016 zo dňa 10.07.2017 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), e), ods. 3 Tr. poriadku z r u š u j e napadnutý rozsudok vo výroku o treste.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. poriadku

obžalovanému V. W., nar.XX.X.XXXX vo Svidníku, nezamestnanému, bytom B., prechodne bytom R.

u k l a d á :

Podľa § 207 ods. 3 Tr. zákona, § 38 ods. 2 Tr. zákona trest odňatia slobody vo výmere 20 (dvadsať) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zákona výkon trestu odňatia slobody podmienene odkladá.

Podľa § 50 ods. 1 Tr. zákona určuje skúšobnú dobu na 3 (tri) roky.

Podľa § 50 ods. 2, § 51 ods. 4 písm. d) Tr. zákona u k l a d á obžalovanému povinnosť spočívajúcu v príkaze v skúšobnej dobe zaplatiť dlžné výživné k rukám J. W., matke maloletých K. W. a K. W..

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný V. W. uznaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. c/ Tr. zákona na tom skutkovom základe, že

- aj napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu vo Svidníku č.k. 3C/63/2009-33 zo dňa 13.11.2009, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.12.2009, bol zaviazaný prispievať výživným na dcéru K. W., nar. XX.XX.XXXX mesačne sumou vo výške 80,- eur a syna K. W., nar. XX.XX.XXXX mesačne sumou 60,- eur, vždy do 25. dňa v mesiaci vopred k rukám oprávnenej J. W. a následne rozsudkom Okresného súdu Svidník, č.k. 5P/29/2014-16 zo dňa 05.11.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 15.09.2015, ktorým bolo zvýšené mesačné výživné na dcéru K. W. na sumu 120,- eur a syna K. W. na sumu 110,- eur, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám oprávnenej J. W., si túto povinnosť vo Svidníku ani inde

z nedbanlivosti riadne neplnil za obdobie od mesiaca máj 2015 doposiaľ nie nepretržite, čím mu na výživnom vznikol dlh vo výške 4.035,- eur, a to aj napriek tomu, že bol za takýto čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch odsúdený rozsudkom Okresného súdu Svidník, č.k. 1T/24/2015 zo dňa 29.04.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 10.07.2015,

Za to mu okresný súd uložil podľa § 207 ods. 3 Tr. zákona s použitím § 38 ods. 2, § 36 písm. l/, § 37 písm. m/ Tr. zákona trest odňatia slobody v trvaní 20 mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zákona obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote obžalovaný písomné odvolanie, v ktorom vytkol okresnému súdu, že vychádzal z pôvodných dokladov, keď on podnikanie ukončil 16.11.2009 a také peniaze, ktoré mal pred rozvodom, už dávno nemal, a keďže nebol schopný celú určenú čiastku výživného poslať, tak sa snažil poslať aspoň nejakú sumu, hoci splácal pôžičku v sume 6.300,- eur. Dodal, že dokedy nebudú s J. W. na výživnom vyrovnaní, bude jej splácať každý mesiac.

Na podklade takto riadne a včas podaného odvolania Krajský súd v Prešove ako odvolací súd, nezistiac dôvody pre zamietnutie odvolania podľa § 316 ods. 1 ani dôvody na zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr. poriadku, preskúmaval v zmysle § 317 ods. 1 Tr. poriadku zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom nezistil chyby odvolaním nevytýkané, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku. Konanie predchádzajúce vyhláseniu napadnutého rozsudku bolo v súlade so zákonom, a mohlo tak tvoriť podklad pre skutkové a právne závery pri rozhodovaní o vine a treste. Okresný súd v podstate vykonal dokazovanie v rozsahu nevyhnutnom pre jeho rozhodnutie a mal teda podklad pre správne zistenie skutkového stavu.

Z prečítanej zápisnice o výsluchu obžalovaného v prípravnom konaní zo dňa 16.02.2016 vyplynulo, že obžalovaný vedel o tom, že mal na svoju dcéru K. platiť výživné 80,- eur mesačne a na svojho syna K. výživné v sume 60,- euro mesačne k rukám ich matky J. W., pričom obžalovaný poukázal na to, že od mája 2015 do konca roka 2015 zaplatil spolu 255,- eur a v januári 2016 poslal menovanej ešte 50,- eur. Dodal, že inou formou svoju vyživovaciu povinnosť k svojim deťom neplnil. Okrem toho poukazoval na svoje pomery, že bol nezamestnaný, príjem mal len z príležitostných brigád, ktoré vykonával bez zmluvy, s tým, že takto mesačne mohol zarobiť 4.000,- Kč a v lete 8.000,- Kč mesačne. Žil so svojou družkou v byte, za ktorý v nákladoch platia 11.523,- Kč, pričom ani on ani jeho družka neboli zamestnaní, nepoberali žiadne sociálne dávky, družka pracovala brigádnicou, a hoci dodal, že nemal obmedzenú pracovnú spôsobilosť ani nemal živnostenský list, podľa jeho názoru, mu tak jeho finančná situácia neumožňovala zaplatiť dlžné výživné, a tak platil výživné podľa toho, čo si mohol dovoliť.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu bol obžalovaný z nepravidelného platenia súdom určeného výživného usvedčený výpoveďou matky maloletých detí J. W. a písomnými potvrdeniami o zaplatení výživného, ktorými bola potvrdená výpoveď obžalovaného, že okrem zasielaných súm výživného na deti inak neprispieval.

Vo vzťahu k podstate odvolateľových námietok považuje krajský súd za potrebné poukázať na to, že zákonom ustanovená vyživovacia povinnosť vyžaduje, aby rodič, ktorému neboli zverené deti do osobnej starostlivosti, ale ktorému bola určená vyživovacia povinnosť súdom využil všetky zákonné možnosti získať finančné prostriedky, ktorými by na výchovu a výživu maloletých detí prispieval, a ktoré zodpovedajú jeho možnostiam a schopnostiam a oprávneným potrebám maloletých detí.

Obžalovaný v tomto prípade sám potvrdil, že bol nezamestnaný, že nebol poberateľom žiadnej sociálnej dávky, a že si zarábala na živobytie len príležitostnými prácami, a to aj napriek tomu, že nemal zmenenú pracovnú spôsobilosť, nebol teda zdravotne diskvalifikovaný z pracovného trhu, čo podľa názoru krajského súdu zároveň nasvedčovalo tomu, že nejavil dostatočnú snahu zabezpečiť si pravidelné zamestnanie a zásadne zmeniť svoju finančnú situáciu.

Podľa názoru krajského súdu, pokiaľ obžalovaný uvádzal, že podnikanie ukončil 16.11.2009, teda v mesiaci, v ktorom bol vyhlásený rozsudok Okresného súdu Svidník, sp. zn. 3 C 63/2009-33 zo

dňa 13.11.2009, ktorým bol jasne zaviazaný prispievať výživným na dcéru K. W. a syna K. W. konkrétnou sumou, ktorú mal za jasných podmienok platiť vopred k rukám matke maloletých detí, J. W. a odvtedy si nezriadiť živnosť napriek tomu, že vedel o trvaní svojej vyživovacej povinnosti určenej týmto rozsudkom a neskôr zvýšenej ďalším rozsudkom, a aj o tom, že za obdobný prečin spáchaný proti svojim deťom v období od mesiaca apríl 2014 do 29.04.2015 bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu Svidník sp.zn. 1T/24/2015 zo dňa 29.04.2015 na trest odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov s podmieneným odkladom výkonu trestu na skúšobnú dobu 20 mesiacov, evidentne nevykonal žiaden úkon, ktorý by vylúčil ľahkovážnu povahu jeho prístupu k zlepšeniu úrovne plnenia si svojej vyživovacej povinnosti. Pokiaľ obžalovaný bez toho, aby bol nejako obmedzený v snahe využiť príležitosti ponúkané podnikateľským prostredím a pracovným trhom, sa rozhodol len príležitostne, a teda nepravidelne dosahovať príjem, ktorý ani nedosahoval hodnotu ním prezentovaných nákladov na bývanie, nepochybne zavinene, a to nedbanlivosťou, neprístupoval k riadnemu plneniu si svojej vyživovacej povinnosti.

Bolo však potrebné vytknúť okresnému súdu, že jeho skutkové závery o rozsahu obžalovaným splnenej vyživovacej povinnosti za sledované obdobie celkom nezodpovedali výsledkom dokazovania.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplynulo, že hoci okresný súd odkazoval na zistenia vyplývajúce zo súdnych rozhodnutí, ktorými bola vyživovacia povinnosť obžalovaného k maloletým deťom upravená a odkazoval aj na výpovede obžalovaného a svedkyne R. W. a na doklady potvrdzujúce zaplatenie výživného, z týchto vyvodil, že za obdobie od mesiaca apríl 2014 do podania obžaloby /06.04.2016/ obžalovanému na výživnom vznikol dlh vo výške 1.785 eur. Od mesiaca apríl 2016 až za mesiac máj 2017 mu vznikol ďalší dlh vo výške 2.760 eur, čo okresný súd oprel o zistenie z podacích ústrižkov, že v mesiacoch apríl, máj, júl, august, september, október roku 2016 a za mesiace január, apríl a máj 2017 zaplatil mesačné výživné po 50 eur, za mesiac jún 2016, február a marec 2017 zaplatil po 40 eur mesačne a celkovo za obdobie od apríla 2016 do mája 2017 zaplatil obžalovaný na výživnom sumu 510 eur, hoci mal zaplatiť celkom 2.760 eur. Už z uvedeného vyplývajú nesprávne závery, pretože pri súčine deviatich mesiacov po 50,- eur, súčine troch mesiacov po 40,- eur, nie je súčet výsledných hodnôt 510,- eur ale 570,- eur. Ani súčin štrnástich mesiacov sumou 330,- eur ako mesačné výživné od apríla 2016 do mája 2017 netvorí výsledok 2.760,- eur ale 4.620,- eur. Nebolo pritom celkom zrejmé ako okresný súd dospel k zisteniu, že za obdobie od mesiaca máj 2015 do 10.07.2017 vznikol obžalovanému dlh vo výške 4.035,- eur.

Krajský súd v rámci svojej prieskumnej povinnosti zistil z dôkazov vykonaných pred súdom prvého stupňa, že v sledovanom období obžalovaný uhrádzal platby z Českej republiky cez Československú obchodnú banku medzinárodným platobným príkazom Eurogiro, ktoré s určitým časovým odstupom boli prostredníctvom pošty SR Poštová banka a.s. vyplácané matke detí ako sumy výživného. Z listinných dôkazov po zohľadnení výpovedí svedkyne R. W. a obžalovaného vyplynulo, že obžalovaný zaplatil výživné na svoje maloleté za každý mesiac od mája 2015 do decembra 2015 spolu sumu 305,- eur, za rok 2016 sumu spolu 590,- eur /okrem februára 2016, kedy nebolo preukázané, že by platbu výživného poslal, ale v júny 2016 obžalovaný zaplatil matke maloletých detí dve platby/ a výživné za rok 2017 do 10.07.2017 spolu v sume 710,- eur /bez januára 2017 a júla 2017, v ktorých nebolo preukázané, že by výživné v nejakej sume poslal/. Spolu teda obžalovaný na výživnom svojim maloletým deťom zaplatil v období od mája 2015 do júla 2017 sumu 1.605,- eur.

Oproti tomu podľa rozsudku Okresného súdu Svidník, sp. zn. 3 C/63/2009-33 zo dňa 13.11.2009, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.12.2009, vyplýva, že manželstvo obžalovaného a J. W. bolo rozvedené a bola schválená dohoda rodičov maloletých detí tak, že obžalovaný bol od právoplatnosti rozsudku zaviazaný prispievať výživným na dcéru K. W., nar. XX.X.XXXX mesačne sumou vo výške 80 eur a syna K. W., nar. XX.X.XXXX mesačne sumou 60 eur vždy do 25.dňa v mesiaci vopred k rukám oprávnenej, mal teda v období od mája 2015 do septembra 2015 zaplatiť spolu 700,- eur. Rozsudkom Okresného súdu Svidník, sp. zn. 5P/29/2014-16 zo dňa 5.11.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 15.9.2015, ktorým bolo zvýšené výživné na dcéru K. W. na sumu 120 eur a syna K. W. na sumu 110 eur vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám oprávnenej, doplneným rozsudkom Okresného súdu Svidník zo dňa 14.04.2015 a potvrdeným rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 18CoP/13/2015 zo dňa 20.07.2015, mal teda v období za október 2015 až júl 2017 zaplatiť spolu 7.260,- eur.

Spolu teda obžalovaný mal na výživnom svojim maloletým deťom zaplatiť v sledovanom období od mája 2015 do júla 2017 sumu 7.960,- eur.

Z doposiaľ vykonaného dokazovania možno uzavrieť, že okresný súd dospel k nesprávnym skutkovým záverom pokiaľ ide o zistenie rozsahu dlhu, ktorý v sledovanom období /v dôsledku absencie odvolania podaného v neprospech obžalovaného čo do výroku o vine ohraničeného obdobím od mája 2015 do vyhlásenia napadnutého rozsudku, teda do 10.07.2017/ vznikol obžalovanému na neuhradenom výživnom, pretože odvolací súd zistil, že obžalovanému vznikol za sledované obdobie dlh na výživnom vyšší ako 4.035,-eur. Porovnaním zistených údajov tak bolo zrejmé, že obžalovanému vznikol v dôsledku čiastočným plnením vyživovacej povinnosti dlh na nezaplatenom výživnom v sume sumu 6.350, - eur, a nie 4.035,- eur, ako vyplynulo z výroku napadnutého rozsudku.

Toto pochybenie okresného súdu nebolo možné napraviť, nakoľko by táto zmena bola v neprospech obžalovaného, rozsudok nebol napadnutý odvolaním okresného prokurátora a pri aplikácii zásady zákazu zmeny v neprospech obžalovaného /zákaz „reformatio in peius“, vyjadrenej v danom prípade v ustanovení § 322 ods. 3 Tr. poriadku, musel krajský súd skutok tak, ako ho ustálil okresný súd, ponechať nezmenený.

Vytknúť treba okresnému súdu aj skutočnosť, že hoci uznal obžalovaného vinným za nedbanlivostné neplnenie vyživovacej povinnosti za obdobie dlhšie ako jeden rok, presnejšie za obdobie 27 mesiacov, oproti podanej obžalobe nezohľadnil uvedenú okolnosť v rámci právnej kvalifikácie skutku ako okolnosť podmieňujúcu použitie vyššej trestnej sadzby v zmysle § 138 písm. b/ Tr. poriadku ako páchanie trestného činu po dlhší čas, teda aj ako prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zákona a táto okolnosť ušla jeho pozornosti. Aj náprave uvedenej chyby bráni vyššie uvedená zásada.

Uvedené chyby pritom nezakladali žiaden z dovolacích dôvodov, pretože nevedli k takému nesprávnemu právnemu posúdeniu zisteného skutku, že by zistené porušenie zákona zásadne ovplyvnilo postavenie obžalovaného.

Za takých okolností krajský súd považoval odvolateľove námietky odkazujúce na nedostatok finančných prostriedkov na plné platenie súdom určeného výživného za účelové, podané v snahe zbaviť sa trestnej zodpovednosti za spáchanie prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. c/ Tr. zákona, ktorý spáchal z nedbanlivosti.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia plynie, že pri ukladaní trestu prihliadal prvostupňový súd na účel trestu uvedený v § 34 ods. 1 Tr. zákona a najmä na jednotlivé hľadiska ukladania trestov vyplývajúce z ustanovenia § 34 ods. 4 Tr. zák., ktorými sú spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútky, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, osoba páchatel'a, jeho pomery a možnosti jeho nápravy, ako aj na ods. 3 citovaného ustanovenia, podľa ktorého trest má postihovať iba páchatel'a tak, aby bol zabezpečený, čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

Odvolací súd sa nestotožnil s výrokom súdu prvého stupňa pokiaľ ide o rozhodnutie o druhu a výmere trestu, no v tomto smere mohol chyby napadnutého rozsudku napraviť.

Z dokazovania nevyplynul taký vzťah obžalovaného k svojmu prečinu, ktorý by bolo možné považovať za priznanie a prejavenu ľútosť. Krajský súd preto nemohol obžalovanému zohľadniť prítomnosť poľahčujúcej okolnosti uvedenej v § 36 písm. l/ Tr. zákona.

Okresný súd nesprávne zohľadnil aj prítomnosť príťažujúcej okolnosti uvedenej v § 37 písm. m/ Tr. zákona. Už odpis registra trestov obžalovaného potvrdil, že s výnimkou odsúdenia rozsudkom Okresného súdu Svidník, č.k. 1T/24/2015 zo dňa 29.04.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 10.07.2015, sa na odsúdeného hľadí akoby nebol odsúdený. Uvedené odsúdenie pritom tvorilo skutkový podklad pre okolnosť, ktorá je zákonným znakom predmetného trestného činu, a teda v zmysle § 38 ods. 1 Tr. zákona na ňu nebolo možné zároveň prihliadnúť ako na príťažujúcu okolnosť.

Nebolo možné stotožniť sa ani s názorom okresného súdu, že pokiaľ sa obžalovaný skutku dopustil počas plynutia skúšobnej doby v inej trestnej veci, v súlade s ustanovením § 49 ods. 2 Tr. zákona súd nemal inú zákonnú možnosť ako uložiť obžalovanému trest odňatia slobody nepodmienečný. Toto ustanovenie v prejednávanej veci taký účinok nemalo, pretože okresný súd neuznal obžalovaného

vinným z trestného činu spáchaného úmyselne, ale z nedbanlivosti, pričom v zmysle 49 ods. 2 Tr. zákona ustanovenie § 49 ods. 1 Tr. zákona sa nepoužije, ak súd odsudzuje páchatel'a za úmyselný trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia alebo v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody.

Pri predmetnom trestnom čine je potrebné zdôrazniť, že primárnym je dosiahnuť stav, kedy maloleté deti dostanú od páchatel'a svoje zákonné výživné. Krajský súd zohľadnil, že obžalovaný svoju vyživovaciu povinnosť platil spôsobom, že v podstate každý mesiac zaslal výživné v sume najčastejšie buď 40,- eur alebo 50,- eur, no zároveň prihliadol aj na to, že dňa 07.04.2017 obžalovaný uhradil na výživnom sumu 540,- eur, čo nasvedčovalo záveru, že prognóza nápravy obžalovaného je priaznivá. Okrem týchto okolností, takémuto záveru nasvedčovali aj v podstate stabilné osobné pomery obžalovaného. V danom prípade obžalovaný spáchal nedbanlivostný prečin, a tak závažnosť jeho konania napriek recidíve nie je natoľko vysoká ako v prípade, ak by v skúšobnej dobe spáchal úmyselný trestný čin. Pritom nemožno prehliadnuť, že skúšobná doba podmieneného odsúdenia určená rozsudkom Okresného súdu Svidník, č.k. 1T/24/2015 zo dňa 29.4.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 10.7.2015, už skončila dňom 11.03.2017, no vyživovacia povinnosť k svojim maloletým deťom mu naďalej trvá.

Preto po zohľadnení spôsobu spáchania činu, jeho následku, nedbanlivostného zavinenia, neprítomnosť pohľadujúcich ani priťažujúcich okolností, osoby obžalovaného, jeho pomerov, priaznivej možnosti nápravy, s prihliadnutím na jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, a na okolnosti prípadu, mal krajský súd dôvodne za to, že na zabezpečenie ochrany spoločnosti a nápravu páchatel'a výkon trestu odňatia slobody nie je nevyhnutný, a že v prejednávanej veci bude pre obžalovaného primeraným trest odňatia slobody vo výmere 20 mesiacov, výkon ktorého bude podmiennečne odložený na skúšobnú dobu 3 rokov, pričom v skúšobnej dobe bude obžalovaný povinný viesť nielen riadny život, ale navyše bude povinný splniť aj povinnosť uvedenú v § 51 ods. 4 písm. d/ Tr. zákona, teda zaplatiť v skúšobnej dobe zameškané výživné. Účelom uloženej primeranej povinnosti je posilnenie účinku takto uloženého trestu a zvýšenie motivácie obžalovaného, aby tento vynaložil všetko úsilie k úhrade dlžného výživného na svoje deti už v stanovenej skúšobnej dobe.

So zreteľom na svoje závery potom odvolací súd musel konštatovať, že výrokom prvostupňového súdu o treste bolo porušené ustanovenie Trestného zákona, a že uložený trest bol neprimerane prísny, a tak na podklade odvolania obžalovaného zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a o treste sám rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.